Nyolczadik évfolyam. 108. szám. Kolozsvár, péntek, május 13. 1887.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belközéptucza 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK“ ELŐFIZETÉSI DIJA:
Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt. || Negyedévre . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 8 frt. || Egy hóra helyben . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETESI DIJAK
Egy ☐ czentimeternyi tér ára 4 kr Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kolozsvár jövője.

Kolozsvár jövőjeért legkevesebbet tesz még aránylag maga — Kolozsvár városa, maga a törvényhatóság. Nem mondjuk: épen semmit, de bizonnyára az összes tényezők között ő, a törvényhatóság, teszi a legkevesebbet. A legégetőbb szükségletek, a legszükségesebb reformok, a legáldásosabb intézkedések évekig, sőt évtizedekig vajudnak, mig kielégitésre találnak. Nem mutatunk rá ezuttal egyébre, mint a vizvezeték, a csatornázás, a városház és laktanyák kiépitése, egy tisztességes városi Vigadó, stb. Mióta vannak e kérdések napirenden anélkül, hogy csak egy lépéssel is előrehaladtak volna a megoldás felé.

Vizvezetékre is, olyan amilyenre, csak ugy fognak szert tenni, hogy véletlenül az egyetemi intézeteknek szükségök van rá s ezen az uton a város is hozzá juthat. A közvágóhidat épen 15 évig tervezgették a városatyák, mig végre fölépitették. Pedig már épen 15 évvel ezelőtt megtehették volna, hiszen kölcsön akkor is lehetett volna pénzt kapni, aminthogy most is csak kölcsönpénzből lehetett fölépitni.

Pedig mennyire fontos, sőt igazán vitalis érdekű mindakét intézmény: vizvezeték és közvágóhid csak a közegészség és köztisztaság szempontjából.

Egy ilyen roppant elhanyagolt kérdése városunknak: az utczák kövezetének ügye. A gyalogjárók, a főbb belvárosi s egy-két mellék-utczát kivéve a szó igaz értelmében járhatatlanok, amiatt a primitiv kavicskövezet miatt, a melylyel el vannak látva, s a mely a legtöbb helyt olyan rosz, hogy az ember nyaktörés veszedelme nélkül nem járhat rajta.

A szekérutak, nó ezek aztán igazán botrányos állapotban vannak, még a belváros legelső utczáiban, sőt magán a főtéren is. Valamire való szekér vagy kocsi nem mehet végig egy ilyen utczán, hogy egy ilyen menetel tönkre ne tegyen kereket, lovat, kocsit.

És ez nagyon természetes. Az a kavicskő, amelylyel Kolozsvár utczáit szokás kövezni, lehet igen jó helyen a Szamosban, de ut-készitésre használni: ez igazán primitiv egy gondolat. Aztán ha a legjobb módon rakják is le, egy pár, legfennebb 5 vagy 10 évig ha használható: azután ugy elromlik az egész szekérut, olyan jeles gödrök képződnek utczahosszat, hogy nyaktörés veszedelme nélkül lehetetlen egy ilyen szekéruton végighajtani.

És nagyszerü az a közönyösség, melylyel a városatyák ezt a valóban ázsiai állapotot ugyszólva összedugott kezekkel nézik éveken keresztül. Hiszen kérem szeretettel, ha csak egy kicsit utána gondolnának a dolognak és csak ugy hozzávetőleg kiszámitnák, rájöhetnének, hogy mennyi kárt okozhatnak a mi nyomoruságos utczai kövezetünkkel minden szekér- és kocsitartó adófizető polgárnak. Kolozsvártt a fogattartás csak a rosz kövezet miatt legalább is kétszerte többe kerül, mint kerülne akkor, ha tisztességes jó kövezet volna.

Azt szokták mondani a városatyák, hallottuk számtalanszor a városi szak- és közgyüléseken, hogy a gránit-kövezet sokba kerül és nincs pénz rá. De hát az a primitiv kavicskövezet, — mely alig hogy lerakatott már is járhatatlan, nem kerül-e pénzbe? S nem rosszabb gazdálkodás-é, ha egy-egy utcza szekérutját minden 5—10 évben egészen ujból kell készitení, mintsem ha egyszer jól, derekasan megcsináltatnák olyan kőből és olyan szilárdon, hogy legalább is egy félszázadig egy krajczár reperáczióra sem volna szükség?

Azt mondják: nincs pénz, szegény a város. Nem igaz. Persze ha esztelenül gazdálkodunk: akkor nincs pénz. De hát nem költ-é a város évente utcza- és utcsinálásra átlag 20—25 ezer forintot? Nem czélszerübb volna-é ahelyett, hogy folytonosan toldoz-foldoz a város, tatarozza imitt-amott egyik-másik utcza szekérutját, hogy aztán pár év mulva ismét elölről kezdje, — nem jobb gazdálkodás volna ehelyett évtizedek hosszu sorára tisztességesen, jó szilárd alapozással, az ugyszólva elpusztithatatlan anyagu gránitkővel ellátni az egész várost?

Gondoljon csak bárki egy kissé utána a dolognak s bizonnyára rájön, hogy igazán esztelen gazdálkodást visz e téren véghez Kolozsvár városa; mert amellett hogy tetemes költekezést fordit évente utczáira, mégis olyan botrányosan rosszak az utjaink, mint akár valamely mezőségi faluban.

Különben ezek a gondolatok abból az ötletből jutottak eszünkbe, hogy a vasuthoz vezető Nagyutcza szekérutja, melyet alig pár évvel ezelőtt csináltattak meg, valami csodálatos módon, ma már igazán járhatatlanul botrányos rosz állapotban van; nó hát ki kell javitni. A javitás „csak“ 2500—3000 forintba fog kerülni, mig ellenben egy félszázadra számitott gránitkoczka-kövezet 40 ezer frtba kerülne.

Nós hát a pénzügyi szakosztály fogja magát és elhatározza, hogy nem költünk 40 ezer frtot, mert annyi nincs, hanem egy pár évre ismét kijavitjuk a Nagyutczát.

Nó már most tessék elképzelni, hogy az efféle gazdálkodással mennyivel többet költ a város, mert ha a legjobb esetet véve minden 8—10 évben 2500—3000 frttal javitgatni fogják azt az utczát: hát ez 50 év alatt kamatok-kamatjával épen megüti azt a költséget, amelyen egy tisztességes kövezetet lehetne készittetni ötven évre. S akkor aztán lenne legalább jó szekérutja Kolozsvár leglátogatottabb utjának, a hol nem törnék össze szekér és kerék, mint a mostani, szintén csak olcsón kijavitott uton.

Hanem hát jól mondják: A fösvény és rosz gazda mindig többet költ, mint a helyesen számító.

X.

Politikai hirek.

A miniszterelnök Bécsben. Tisza Kálmán miniszterelnök tegnap reggel Bécsbe érkezett, s a délelőtt folyamán a király által hosszabb hihallgatáson fogadtatott. A miniszterelnök később Kálnoky külügyminiszter és Szögyényi osztály főnökkel konferált. Tisza ezen utja az országgyülés berekesztésével is áll kapcsolatban.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt szerda esti értekezletén tárgyalta a kvótatörvényjavaslatot. A párt azt elvi álláspontjánál fogva el nem fogadja s felszólalással Enyedi Lukácsot bizta meg.

Az okkupáczio kérdéséhez. Andrássy Gyula gróf — ki tegnapelőtt kihallgatáson volt a királynál — feladta azon szándékát, hogy az okkupácziot megelőző események felett megindult hirlapi vitába belevegyüljön. Orosz és német lapok még egyre folytatják leleplezéseiket, s különösen a német lapok azt vitatják hogy Oroszország akkori politikai vezetője Gorcsakov herczeg formaszerü baklövést követett el, mikor az osztrák-magyar monárchia okkupáczionális terve ellen nem fejtett ki nagyobb erélyt. Ignatiev tábornok szerint monárchiánknak csak akkor lett volna szabad Bosniát okkupálni, ha ezzel egyidejüleg a muszkák bevonultak volna Konstantinápolyba.

Határsértés.

Tisza Kálmánt már sokszor meginterpellálták a miatt, hogy országunk területi integritásának megsértését ne nézze állandó türelemmel, hanem valahára nyuljon erélyes rendszabályokhoz.

Tisza urnak azonban kissebb gondja is nagyobb annál, semhogy az erdélyi határszéleket megvédelmeztesse a romániai szomszédok falánksága ellen.

A határsértések aztán a közkormányzati indolenczia következtében egyre szaporodnak. — Mint legujabbat Csikgyimesről irják:

„A román katonák hétről-hétre nagyobb területet foglalnak el magyar részről. Ujabban a fejérbükki havason (magyar terület) lévő román őrházhoz mintegy 200 lépésnyi területet keritettek be magoknak, a nélkül, hogy ebben bárki is akadályozná őket. A napokban Sánczpatakon a román darabonczok utat készitettek. Costalve szakaszvezető csupa mulatságból meggyujtotta a határszélt jelző, magyar tulajdont képező kertelést, mely mintegy 15—20 méter hosszban leégett.“

Valljon a geszti uradalom határait is olyan könnyelmüen őrizteti a kegyelmes ur, mint a hogy a gondjaira bizott ország határait szándékosan megsértetni engedi! Pedig az ország is érdemelne talán annyi figyelmet, mint a — geszti uradalom.

Pártélet.

A kézdi kerületben (Háromszékmegye) a kormánypárt erőszakolja a b. Kemény Gábor jelöltségét, de még eddig szervezett gyülés és rendszeres megállapodás nem jött létre. A járás segéd-szolgabirája listával jár községről-községre, egyenként hivja fel a választókat a kormánypárti lajstrom aláirására. Igy szerződött Fauszt Mephisztófeleshez, az ember az ördöggel a - pokolra. Érdekes, hogy a szolgabiró ur estve és éjjel járja a falukat. Mintha érezné, hogy rosz fát tesz a tűzre s mintha a szentirás szavainak akarna eleget tenni: A jók elhintik nappal a tiszta buzának magvát, de eljön éjjel a gonosz, és konkolyt hint a tiszta buzának magva közé. A sáp minden aláirónak titkolagosan helyeztetik kilátásba. Megható küzdelme az alkotmányosságnak! — éjjel, sötétben, alkudozva és aláirva. A tisztviselő urak szépen teljesitik kötelességüket a nép fölvilágositása érdekében. — E kerületben a m. ellenzék jelöltje *Lázár Mihály* — a Székelyföld hirben és tevékenységben ügyes kortesse. A függetlenségi párt szintén állit jelöltet, mert e pártnak van ott a legszilárdabb talajja. Tudósitónk nem irja meg, hogy valjon *Szacsvay Sándor* elvállalta-e már a függetlenségi párt részéről a jelöltséget, de ha e tanult, tekintélyes és nagy összeköttetésekkel biró jogász birtokos nem utasitja vissza a közbizalmat, akkor pártunk győzelme biztosnak mondható. Ez esetben — hogy a kormánypártnak ne szereztessék meg az a lelki gyönyör, hogy az ellenzék két árnyalatát egymás ellen lássa küzdeni, a Lázár Mihály hazafiságától minden ellenzéki ember méltán megvárja, hogy fogadjon jelöltséget a *kovásznai* kerületben, a hol az ő győzelme feltétlenül bizonyos.

*

Kézdivásárhely. (Eredeti tudósitás.) *Ugron* Gábor képviselő ur tegnapi napon azaz május 8-án K.-Vásárhelyen megjelenvén, az ugynevezett „Cserei“ vendéglő helyiségében a függetlenségi és 48-as párt szervezkedő gyülést tartott. Ugron igen szép számmal megjelent közönség jelenlétében hatalmas beszédet tartott, felhiván a jelenvoltakat a szervezkedésre — s a párt elvei melletti maradásra, s bárha, a presszió, és hatalommali gőg érzetében — a kormánypárt illető részéről — már előzetesen az étetés és itatás még ez év kezdetén foganatba vétetett, mindannak daczára elveink zászlóját lelkesen lobogtató választó közönség szine java sőt a vidékről is sokan — tiltakozásukat nyilvánitották azon garázdálkodó kormány politika ellen, melyet erőszakkal keresztül drukkolni kivánnak a hatalom részéről. Annak folyamán a függ. és 48-as párt részéről a végrehajtó bizottság is meg lett választva — mely magát 100-as bizottsággá kiegészitheti. A hangulat ránk nézve kedvező — s bár a jelölt neve nem lett felhozva — mi, mint a pártnak végrehajtó bizottsága — Ugronnal egyetértőleg — *Eötvös* Károly személyében állapodtunk meg, hiszem erősen, hogy győzni is fogunk. Mi részünkről sikra szállunk — s reményünk a diadalra nézve biztató leend.

*

A kézdivásárhelyi függetlenségi párt — mint lapunknak irják — vasárnap délután 3 órakor értekezletet tartott, melyen jelen volt *Ugron* Gábor is, mint az országos függetlenségi párt kiküldöttje. Az értekezleten — daczára annak, hogy a polgárság, sem hirlapilag, sem falragaszok utján előre érsitve nem volt — mintegy 200 választó volt jelen. Horváth Ignácz nyug. alezredes megnyitó beszéde után *Ugron* Gábor állott fel, s talpra esett beszédben fejtette ki az értekezlet czélját s a párt szervezkedésének szükségességét. Beszédét gyakori tetszés nyilvánitások és éljenzések szakitották félbe. Párt-elnökké *Turóczi* Mózes, alelnökké Nagy-Ézékiás lett. A képviselőjelölés a jelenlegi képviselő beszámolása alkalmával fog megtörténni. Hiányos lenne e tudósitás, ha egy kis intermezzóról meg nem emlékeznénk. A mameluk-párt egyik tagja ugyanis kisérletet tett a tüntetésre Molnár Józsiás mellett. Kisérlete azonban csak kisérletnek maradt, mert a hallgatóság azonnal lefülelte. A mi az itteni pártéletet illeti, az még ez idő szerint

---

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCÁJA.
1887. május 13.

Angyalok járnak....

— Karácsonyi történet. —

Irta: **Sólyom Ferencz.**

Két emeletes, nagy barna ház van az utczánkban. Az első emelet ablakaiból világosság szűrődik át a könnyű jégvirágokon, s mozgó, ingó árnyak vetődnek a széles táblákra. Vendéglátás van az árendáséknál, kik ott nagy kényelemben élhetnek, mert ugyancsak ragyog minden. A lépcsőház oszlopain szobrok tartanak aranyos tányérokat, melyekben láng lobog. Koronkint szilaj muzsika hallszik s vidám nevetés a cselédház felől.

A második emeleten csak a hónapos szoba ablaka világos, hol egy fiatal asszony lakik a kicsi szőke fiával. Beszélték, hogy a fiatal asszonyt azzal a férfival látták a multkor estefelé, a kitől elvált. Erőteljes, csinos ember az. Hevesen, durván beszélt valamit, s közben vállait vonogatta. A gyermekét követelte, kit neki itélt a törvény. Bölcs törvényeink ti! Gyülöletes nekem a §, mely erőszakkal kiveszi anyja kezeiből a gyermeket. Gyülöletes nekem a bölcs ember, ki azt ugy rendezte meg a fejével, hogy ahoz a szivének semmi köze se volt.

Az anya kért, összekulcsolt kézzel, riránkodva, de a férj nem hallgatta meg. Akarja a fiát, a ki övé. Nem akarja az asszonyt, a kit nem szeret, a ki nem szereti őt. A gyermeket mind a ketten. De közbeáll a törvény s az apának itéli.

És hódolat azért és alázkodás a törvény előtt. Mit anyai sziv? Apjáé legyen, ki fel tudja nevelni, mert van módja hozzá. A többi „nem jöhet tekintetbe s a másodrangu fél keresetével elutasittatik.“ Eredj asszony, szakadjon meg a szived, az nem jön bölcs földi paragrafus kritikája alá. Az szabad neked...

Beszélték, hogy tegnap három levelét küldte felbontatlanul vissza a férj. Mondták: semmirevaló az, ki fehérnépek után futkos, s válásra kényszeritette nejét. S most fenyegetődzik ime, hogy jön holnap és erőszakkal viszi el a fiát, mert boldog Isten! jussa van hozzá.

Mit tegyen szegény asszony? Mit tegyen holnap, ha jönnek és elveszik a kincsét...

Mindent tudnak az utczákban, mi benn a házakban történik. Tudják, hogy nem rég óta lakik ott. Négy hete tán, vagy öt alig, de mindenesetre kevés ideje, hogy minden nap látják nyulánk alakját. Az arczára az van irva, hogy szenved s lelkes buzgalommal kutattjuk: miért? tudják, hogy szereti a gyermekét, kit néha magával visz estefelé, mikor aztán még szomorúbban tér haza. Miért szenved? Találgatták de mind gyérebben azt is. Mindenkinek van ugyan buja, vagy volt egyszer, a mire rosszul esik az emlékezés. És végre is ilyen szomoru asszony sok van a világon, s nem ér tulajdonképen rá az ember, hogy mindeniknek tudakolja baját, de igen vigasztaló tudnunk, hogy másnak is sajog a szive.

Azonban elsötétedik a másod emeleti ablak. Ki ment bizonyosan a szép szomoru asszony a kicsi fiával. Kiment az utczákra, hol a mint esti hét óra felé halad az idő, mindegyre több-több ember nyüzsög a most már teljes fényben uszó boltkirakatok előtt. A köd is foszlóbb már. Jól látni az utczák legvégén is a lángokat. A hold is feltünik mindjárt a tisztuló égen, melyre lassanként kiülnek, a rezgő, méla csillagok. Valamivel hidegebb van. Az utcza sarkokon fázódva, topogó gesztenyesütők sátrai alól gomolygó fehér pára felhők lebbennek fel a hideg levegőbe. Nevetközés, hangos beszéd foly. Itt prémes kabátos öreg angyal czipel játékbáránykát a héna alatt.

Ott mosolygó gyerek angyalok vonulnak fecsegve a fenyőtől zöld szekerek felé. Angyalok a mézeskalácscsal tele sátrak körül alkudoznak aranyos dióra, angyalok tarka, vöröshaju bábura. Egy fiatal asszony itt... Ah! Ismerős nekem ez a szomoru arcz, nyulánk termet, s a kis fiu, kinek a kezét fogja.

Azonban jönnek, mennek az emberek, ki ügyelhetne a tolongásban.

Azt hiszem, tévedtem. Megfárad az ember szeme, ebben a sok látnivalóban. Nekem is vállamra ütött valaki, hogy feleségemet üdvözölje abban a mellettem lépegető delnőben, kinek csak fotografiáját ismerem egyik kirakatból. És meglökött másik valaki is, megdicsérvén ujjon vásárolt négy lovamat. Hát hiszen igaz, hogy vettem lovakat, de azok fából vannak.

Ugy bizony. A nagy barna ház második emeletén ime világos a szeglet-ablak, tehát aligha nem tévedtem az imént. A fiatal asszony otthon van s a kicsi fia.

Kedves szőke fiucska az. Dunyogva üldögél a földön, honnan csak néha nézeget föl anyjára, a ki varrógép mellett ül, s igen fáradtnak látszik. Egyszerü fekete ruha simul nyulánk testére. Milyen szép... Bolondság ez a gondolat most. Kinek is jut eszébe a gyermek, kinek, a mint ott ül leverten ez asszony, gyászal a ruháján, az arczán, s barna szemei tiszták és mélyek, mint a tó, de fájdalmasok, mint a meglőtt őzé.

Ismét felnéz a gyermek. Fel is kél a földről, s oda simul hizelegve a szomoru asszonyhoz.

„Játszanál velem“ kéri.

„Hát a kabátkád édes fiam?“... Megperdül erre és zakatol a varrógép. A gyermek duzzog nyüzsgölődik. Mindjárt mindjárt.

De visszaguggol a földre, s tovább játszik az ólom katonáival. Ez ellenség, ez jó barát. Gonosz vezér körül akarja keriteni a tündérkisasszony várát, hogy rabságra vigye, de nem engedi. Hadra, fegyverbe vitézek, nem kell beereszteni az egyszemü vezért, a melyik csuf és gonosz.

„Látod ezt a katonámat, pityegé szemrehányolag, nincsen lába..“

„Holnap megcsináljuk aranyom...

És im mélyen ráhajol varrására az asszony. Hevesen, gyorsan emelkedik keble s reszket a fehér keze, a mint a géptő alá telja a kabátka ujját. „Majd holnap, fiam...

Olykor tel-felbug egész idáig a zene. Vigan lehetnek az első emeleten. Az angyalok pedig járnak az utczán.

„Nem mutatod meg, a mit vettél nekem ebben a papirosban?

Az asszony ijedten kapja ki a kezéből. Ne bántsd, ne... Egy levél az.

A kis legény bünbánattal vonul viszsza a heves mozdulatra. Aztán engesztelékenyen mozgatja a kabátot s gyügyögi:

„Be meleg. Ugy-e ebben nem fogok fázni anyám?

S az anya miért, miért nem térdre esik gyermeke előtt. Keblére öleli erősen, csókolja arczát, a kis piros száját, s ugy rebeg valamit hozzá, meg-meg szakitva, nehezen, nyögve... „*Csak téged akar*, erőszakkal akar...“

Istenem! mi történt?

Az asztalon felbontatlan levelek hevernek.

Megöleli gyermekét a szomoru asszony, kezébe veszi a leveleket s csendesen összetépi mind.

Aztán rendezget egyet-mást, s kalácsot szed elé a pohárszékből.

„Mi lennék éa nálad nélkül, rebegi. A gyermek csudálkozva nézi. „Mondtál valamit?“

Miker pedig kilenczre kondult a torony óra, a gyermek ágyban fekszik, ő az asztalnál ül és ir. Olykor kezére hajtja halavány szép arczát, s ugy néz sokáig maga elé. Majd felrezzen s a gyermekre néz ijedten; mit tegyen? mit tegyen? Rettenetes kérdés égtől: A gyermek pedig alszik. Boldogan, mélyen, a hogy később már nem tudunk többé. Egyik kezecskéje kivül a takaron, másik a szőke feje mellett. Kiderült álmában az édes kis arcza olykor, s ajkán gyenge mosoly játszadozott. Álom, álom... Álmában ismét látja a fényes kirakatokat, a sok aranyos, tarka játékok, zenélő órát, fehér báránykát s a többi drága sok mindenfélét.

A sarokszéli öreg boltos ablakában milyen szép képes könyveket látott. Torzonborz vásott gyermek az egyik lapon, kit vesszővel ver a mamája, mert rossz volt. Sárga vár a másikon, hiddal. Kutya is volt az udvarán; az ólom katonái kijönnek a skatulából s leveszik vállaikról a puskát. Aztán járnak kelnek és sorakoznak mind. Jön az egyszemü vezér, a melyik csuf és gonosz, és lekapja válláról a puskát és neki czéloz hirtelen a várnak, hol a bástyán a tündérkisasszony mosolyog. A puska erőset durran...

A gyermek felriadt álmából egy percre és felült. Félálomban volt, figyelni akart, de visszahanyatlott szőke feje a párnákra és ismét elaludt.

Álom, álom. Világos lesz im hirtelen az ég, hol az isten lakik. Lágy, dallamos zene hangzik valahonnan, s csengő tündéri ének. Négy hófehér hattyu uszik az ezüstös, mozgó levegőben, kagylós kocsit vonva, melyben a Jézuska ül a karácsonyfával. Mind közelebb-közelebb usznak a hattyuk, mind közelebb-közelebb látja a Jézuskát, s mind világosabb lesz a levegő, s a kicsi szobájuk Nem tud ránézni. Káprázik a gyenge szeme, félni kezd és nyugtalanság remeg végig tagjain.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

csendes. A kormánypárt részéről Molnár Józsiás kedvez nagy mértékben a csizmadiáknak. Hogy nagy lesz a küzdelem a két párt között, az kétségtelen. *Ugron* Ákos a napokban tartja meg beszámolóját.

*

A Székesfehérvári függetlenségi és 48-as párt szükebb körü végrehajtó bizottsága a legközelebb megtartandó pártgyülésnek két jelöltet fog ajánlani és pedig Nagy Ignácz székesfehérvári ügyvédet és Károlyi Gábor grófot. A pártgyülés fogja eldönteni, e kettő közül kit fogad el jelöltül.

Félegyházán daczára a függetlenségi és 48-as párt kebelében megtartott próbaszavazásnak, mely alkalommal Holló Lajos ottani ügyvéd 125, Csanády Sándor 100 szavazatot kapott, Csanádyt pártja — mint — irják mégis fel fogja léptetni.

A szepes-szombati kerületben Sponer Andor mérsékelt ellenzéki programmal lép fel.

A szakolczai kerület kormánypártja jelöltül Odescalchi Gyula herczeget kiáltotta ki.

Nyitramegye galgóczi kerületében Benkő László nyitrai földbirtokos, a zsámbokréti kerületben Drucker Á. galgóczi plébános, mindketten antisszemita programmal lépnek fel.

Liptómegye rózsahegyi kerületében a kormánypárt holnap f. hó 12-én tart gyülést s jelöltül ismét Kajuch Józsefet, a jelenlegi képviselőt kiáltják ki

Abauj-Tornamegyében ez idő szerint a jelöltek a következők: a szikszói kerületben Péchy Tamás kormánypárti; a a gönczi ben Szathmáry Miklós kormánypárti; a szepsii kerületben Sziklay Ede függetlenségi és Darvas Ferencz kormánypárti; a nagy-idai kerületben Bárczay Ödön kormánypárti és Früstök István függetlenségi; a bogdányi kerületben Rakovszky György kormánypárti; a görgői kerületben Lükő Géza függetlenségi és Harsányi József kormánypárti; a szini kerületben Koós József függetlenségi és Soltész Gábor kormánypárti és Papszász Károly szintén függetlenségi.

A B.pest józsefvárosi függetlenségi és negyvennyolczas párt vasárnap délelőtti nagygyülését az ősz-utczai tornacsarnokban fogja tartani. A gyülésen jelen lesz s beszélni fog a párt képviselőjelöltje Ugron Gábor is.

A józsefvárosi függetlenségi antiszemiták elhatározták, hogy külön jelöltet nem állitanak, hanem csatlakoznak a függetlenségi és negyvennyolczas párthoz.

Lugosról táviratozzák: Bissingen Ernő gr. ama kijelentése után, hogy mandátumot többé el nem fogad, a megye főjegyzőjét Szende Bélát kiáltotta ki a kormánypárt képviselőjelöltté.

A s.-a.-ujhelyi választókerület függetlenségi pártjának jelöltje Batha Pál e hó 15-én délután 4 órakor fogja programmbeszédjét megtartani.

Az esztergomi függetlenségi 48-as párt tiz tagból álló küldöttsége, melynek vezetői Kudlik Géza és Beliczay Gyula esztergomi ügyvédek voltak, tisztelgett tegnap Polónyi Géza országgyülési képviselőnél s felajánlották neki az esztergomi kerület képviselőjelöltségét.

A baksai kerület függetlenségi párti képviselőjelöltje Bartok Lajos, kit e hó 8-ikán Udvardy Imre elnöklete alatt tartott népes értekezleten kiáltottak ki, e hó 15-ikén fogja tartani programmbeszédét.

Az alsó-lendvai kerületben, a melyet most a m. ell. Veszter Imre képviselt a kormánypárti Flackh Károlynak nincs ellenjelöltje.

Halasról irják, hogy a függetlenségi és negyvennyolczas párt május 8-dikán tartott értekezletén, a melyen Kolozsváry Kiss István elnökölt, dr. Farkas Imre földbirtokost léptette fel. Farkas Imre küldöttség által meghiva, megjelent a gyülésen s a jelöltséget elfogadta.

Kecskeméten a felső kerületben a függetlenségi párt Horváth Ádám jogtanár felléptetését tervezi; a kormánypárt már kikiáltotta jelöltül Vámos Béla mostani képviselőt. Az alsó kerületben, a melyet most a függetlenségi Lipthay Pál képvisel, kormánypárti jelöltül Fekete Józsefet, a Magyar Szalon szerkesztőjét és dr. Tóth Lászlót emlegetik. Az antiszemiták jelöltje e kerületben Csatár Zsigmond.

A kismártoni kerületben Bolgár Ferenczet, az országosan ismert katonaügyi irót, a Katonai Lapok szerkesztőjét léptetik fel.

A szászok ipara.*)

A tizenharmadik század második felében hazánk erdélyi részeiben meghonosulni kezdtek különféle iparágak. — A székelység háziiparának szálai ezen időbe vezetnek vissza. Városok alakultak a régi királyföld területén. Idegen nemzetiségek, a mai szászok alapitották többé-kevésbé a városokat. — A szász nép pedig magával hozta ezen uj hazájába a mezőgazdaságot s ipart. E kettőből fejlődött ki a kereskedelem.

A szász nép természetében rejlik az exklusivitás. Körülveszi magát chinai falakkal, mert félti nemzetiségét a szomszéd magyar törzszsel való érintkezéstől. Exklusiv természetü, mert önző a szó legszorosabb értelmében. — Ezen exklusivitásban keresendő annak oka is, — hogy a szász városok ipara miért nem terjed nyugat felé, az ország belsejébe. Pedig ez lett volna a a legtermészetesebb irány. Ha ez megtörténik, ma jobban áll Erdély ipara s jobban maga az ország. A külföld óriási behozatala helyett fejlődött volna itthon, a kedvező viszonyok folytán talán épen Erdélyben hatalmas ipar s Erdély ma valóságos gyárvárosa volna hazánknak.

Ahelyett azonban az itteni ipar egész ellentétes irányt keresett magának. — Kiaknázta a kelet népeinek primitiv kulturfokát, — mely nem engedett ott ipart meghonosulni.

A tizenhatodik században Erdély ipara elhatott egészen Stambul kapujáig. — Erdély ipara ez időben valójában a keleten nyilvánult.

Természetes, hogy ily körülmények között termelésünk ezen fogyasztóinak igényeihez képest alakult. E népek primitiv kulturával birtak a multban s birnak még napjainkban is. Innen van, hogy primitiv lett s maradt az erdélyi különösen a határszéli szász ipar.

És sajátságos, — mig más népeknek igényei a kultura emelkedésével növekednek s izlésök emelkedik, — a keleti népek izlése s igénye évszázadokon keresztül nem változott semmit.

A brassói csizmadia ma ép oly csizmát késziti Románia számára, mint ezelőtt háromszáz évvel. A brassói postós ma ugyan azon minőségü s mintáju posztót és flanellt szállitja Romániába, mint textil-iparunk keletkezésekor.

Innen van, hogy a határszéli ipar ma még bizonyos primitiv fokon áll s nem bir azzal a versenyképességgel mint a nyugati államok ipara. — Nem érezte szükségét a termelés átalakulásának. Kincsesbányája a keleti tartományok s különösen a mai Románia volt. Ipara ennek nem volt. Erdély közel esett hozzá, — könnyü volt a személyes érintkezés. És ez igy tartott a vasut keletkezéseig. A mily nagy nemzetgazdasági előnnyel birnak máskülönben a vasutak: ép oly nagy visszahatással voltak Erdély s különösen a határszéli szászok iparára. — Brassó virágzó ipara például azon időben kezd hanyatlani, mikor a predeáli vonal összekapcsolta Romániát hazánkkal. Ez idővel veszi kezdetét Ausztria versenye Romániában. Az olcsóbb s gyorsabb szállitási eszközök — a vasutak — háttérbe szoritották a mi iparunkat. Lassan-lassan az erdélyi ipar tért veszitett a keleten. Végre egyedül Romániára szoritkozott.

Itt azonban domináló szerepet vitt az utolsó évtizedig. A nyolczvanas évek elején kezd Románia honi iparra gondolni. S a mily mértékben sikerült Romániának egyes iparágakat meghonositani, ép oly mértékben kezdett sülyedni az erdélyrészi határszéli ipar. Csak egy futó pillantás a határszéli városokra, meggyőzhet erről bárkit is. Az egykor uralkodott jólét szemlátomást elenyészett, az iparosság napról napra gyengült s fogyott. S ez annál nagyobb mértékben, mert iparosaink nem vették észre vesztöket. Mikor fokról-fokra tért vesztettek keleten, még elég idejök maradt volna a kereskedés irányát megváltoztatni, illetőleg hazánk nyugati részei felé terelni. Nem tették. Ők nem ismerték fel a bajt a maga valójában. Csak pillanatnyi stagnácziónak vették azt stagnálást, mely éveken át tartott. Innen van, hogy a mult évben kitört vámháboru oly érzékenyen sujtotta iparunkat.

Az erdélyi ipar a maga szüzies romlatlanságában — ha szabad e kifejezéssel élnem — nem tudott máig sem annyira fejlődni, hogy a hazai fogyasztók fokozott igényeinek megfeleljen. Nem fejlődhetett, mert nem is gondolt soha, a hazai fogyasztásra. Megelégedett a jelennel, a nélkül, hogy gondolt volna a jövőre.

A vámháboru nagyon káros volt reá nézve. Megingatta létfeltételében. De e mellett felette hasznos is volt. E nélkül iparosainknak soha sem nyilt volna fel a szemök. Pedig végre valahára csak tudatára kellett ébredniök nekik is, hogy a hazai ipar csak akkor lehet nagygyá s csak ugy birhat reális alappal, ha első sorban a hazai fogyasztásban birja éltetőjét. E nélkül az ipar s kereskedelem nem lehet független.

A vámháborunak meg volt az a megmérhetetlen haszna, hogy az erdélyrészi ipart a hazai piacz felé terelje.

Még nem késő. Századok mulasztása még mindig helyrehozható. Csak a kormány s társadalom jóakaratu segélye kell hozzá. A kormány segélye állami szállitások s messzemenő vasuti szállitási kedvezmények által. A társadalom segélye az erdélyrészi ipar felkarolása által.

E kettő mellett még meggyökeresedhetik, sőt rohamosan fejlődhetik az erdélyi ipar s hazánk semmi tekintetben sem lesz Romániára utalva.

Határszéli.

*) Az „Ifju Erdély“ legujabb számából.

Maros-Tordamegyéből.

Maros-Vásárhely, máj. 11.

Maros Tordamegye négy napon tartott törvényhatósági közgyülésének első napjáról következőket irhatom:

Midőn a gyülés egyes tagjai összegyültek, Sándor László alispán egy küldöttséget inditványozott főispán meghivására.

Szentiványi Kálmán kérdést tett az alispánhoz, ha vajjon jegyzőkönyvbe menő tényt, avagy privát mulatságot óhajt ez által cselekedni.

Sándor László a régi uzusra hivatkozván, nem engedi ezt tanácskozás tárgyává tenni.

Berzenczey István tiltakozik az alispán ezen eljárása ellen, mivel egy megnyitatlan gyülésben nincs joga a szólók felett rendelkezni, miután a főispán tudja a megnyitás óráját, ha akar be tud jönni, de az alispánnak kötelessége, miután a kitüzött óra eljött, a gyülést megnyitni.

Sándor László tekintet nélkül ezen nyilatkozatokra, elkezdi a küldöttség tagjainak nevét mondani, de mielőtt az első nevet kimondhatta volna ablakokat rezgető „nem küldünk“ kiáltásban tört ki az egész gyülekezet oly annyira, hogy Sándor László szóhoz nem jutott. Mignem *Tholnay* Gábor alakja felemelkedett, kinek becsületben megőszült arczát meglátta a tomboló közönség, mintegy varázsütésre néma csend lett. Elismeri, hogy ezen küldöttségnek törvényes alapja nincs, de a régi uzust, mely ugyan a régi dignitárius főispánokat illette, mig ma a főispán hivatalnok, mégis kéri a gyülekezetet a küldöttségben megnyugodni.

A főispán nevetséges, csekély konvencziónatus „éljen“ mellett bevonult a gyülésbe s azt megnyitotta.

Gyülés megnyitása után felállott *Tholnay* Gábor választási hivatalos fenyegetések végett interpellálni, midőn meglátta a megye gyülés szeretett és becsült ellenzéki párt vezér tiszteletet parancsoló ősz alakját egy, a gyülésen jelenlevők előtt soha el nem felejthető látvány tárult fel, öt perczig tartó harsány éljen, taps, tombolás, asztal verés, kalap emelést, egyáltalában minden egy szerre megtörtént ami a lelkesedés legmagasabb fokát bizonyithatta, mintegy öt perczig ált ezen kitüntetés által a megtisztelt bajnok, mig szóhoz juthatott. Tholnay Gábor és Bánffy Zoltán is mosolyogtak; a Tholnay arczán a hála mosoly, a Bánffyén az, melyet németül ugy neveznek „so lacht die hölle.“

Ilyen M.-torda megyében a *két szál ellenzék.*

Következett az interpellácziók özöne, mintegy hü képét adnám annak, hogy Marostorda megyében a tisztikarral szemben nincs bizalom, de annál nagyobb ez elkeseredés ezen botrányos törvényt tipró, igazságtalan, haszonleső eljárásokért.

A megyei ellenzék meggyőződött arról, hogy itt jogorvoslat nem létezik, itt csak egy elégtétel lehet a botrányos visszaélések nyilvános tárgyalása. Az alispán egyetlen egy interpellaczióra sem volt képes válaszolni, én is kerülöm ezekre a reflexiót az alispán válaszáig, mi a gyülés negyedik napján történik, de akkor teljes igazsággal és minden irgalom nélkül fogom nyilvánosságra hozni a kérdéseket, valamint a feleleteket.

Nem mulaszthatom felemliteni azon megütközés és botrányt előidézett interpellatiót, melyet báró Kemény Domokos Berzenczey elleni sértő czélzatból intézett az alispánhoz.

Ezután következett szolgabiró és ellenőr választás, candidáltatott Nagy Elemér, Bajnovics Armin és Hajdu Elek a szolgabiróságra; Jenei Lajos és Végh Domokos az ellenőri állomásra.

Berzenczey tiltakozik a Jenei Lajos kandidálása ellen, tekintettel az 1883. évi I-ső t. czikkre, mivel qualificatióval nem bir.

Főispán gunyos nevetéssel felvilágosi- tani törekszik Berzenczeyt, miszerint a 1883. évi I-ső t. czikk azoktól, kik e törvény életbeléptetése előtt hivatalba vol- tak, azokra a qualificationális törvény nem vonatkozik.

Berzenczey egyszerüleg felüti a tör- vényt, főispán fejére olvasta, miszerint ez engedmény csakis azon szakmában enge- tetik meg, melyben azelőtt az illető hiv- talnok szolgált, mig Jenei Lajos csak eg közigazgatási, de nem pénztári kezelési qu lificatióval bir és igy mint a törvénnyel homlokegyenest össze ütköző candidátió el len tiltakozik. De mi az egy magyar főispán ragaszkodott a candidátióhoz, meg mutatandó azt, hogy a hivatalo esküjét, melyet a törvény meg tartására tett le, mikép nem váltja be.

Berzenczey a szolgabiróságra kikiál tani ajánlotta Nagy Elemért, egyhangu elfogadtatott; a pénztári ellenőrségre Vé Domokost, nagy éljenzéssel fogadta a k zönség; de Bánffy nem adhatott Berz czeynek kétszer igazat, nem akarta en cziálni a megválasztást, hiába figyelm tette a főispánt Berzenczey, miszerint az ajánlata ellen nem lévén szavazási kér beadva, megválasztottnak tekintendő Vé Damokos, kéri enuncziálását; no de ne enged ám a főispán, addig beszélt, mig szavazási kérést nagy bajjal összeirták lett eredménye a választás, és végered nye a főispáni kudarcz, mivel Jenei La 44 szavazattal, a Végh Domokos 66 sz zatjával szemben megbukott.

Tordaaranyosmegye közigaz bizottsági gyülése.

Torda, május 11.

Megyénk közig. bizottsága, főispán Bethlen Géza elnöklete alatt f. hó 11 tartotta meg rendes havi gyülését a zottsági tagok teljes számu jelenlétében.

Mindenek előtt alispán Veress D tett rövid előterjesztést, a megye mult közigazgatási állapotáról, — azt olyan jelezvén, a mely a normalis viszonyok megfelel.

Az alispáni jelentés szerint a m april hóban alispáni beadványi jkönyv kezett összesen 759 ügydarab, a melyek 11 folyamatban levő darab kivételével ellátást nyertek. Külföldre szóló utlev egyénnek adatott ki a romániai királys ba. A közig. fogdában volt 19 férfi fogo a kik — egy kivétellel — április vé szabadon bocsáttattak. Tüzeset 8 közs jelentetett be 3409 frt 10 kr kárral, a m ből csak 419 frt érték volt biztositva.

Főorvos dr. Szentpéteri Lajos megy mult havi egészségügyi viszonyait kedv nek jelzi, amennyiben az addig uralgó csoló toroklobnak egy esete sem fordult az enyhe jellegü és szelid lefolyásu kan Torda városában és A.-Polyán közsé föllépett s e miatt az uj-tordai elemi is ó-tordai állami leanyiskolát, valamint a.-polyáni iskolát is 14 napra be kell szüntetni, — a járvány egész ideje al azonban haláleset nem történt. — A has nos házi állatok között pld. semmi rag járványkór nem fordult elő.

Helyettes kir. adófelügyelő Eisen Ulrich havi jelentése szomoru illusztráci megyénk adózási viszonyainak. Elism hogy a kir. adófelügyelő helyettes által mutatott nagy hátralék adóösszeg egész be nem folyásának az oka egyrészről ab a tényben kereshető és található meg, lehetőség mellett is nem szivesen fiz meg adónkat; de el kell ismernünk más ről azt is, hogy az adó nem fizetésén oka az adózó polgárok igen nagy rész a legfőképen mostoha gazdasági viszony ban rejlik: a mostoha gazdasági állap között, az adózó polgárok nagy része a l jobb akarat mellett sem tud mindig az lammal szemben fennálló kötelezettség is eleget tenni. Sajnos ez, de igaz!..

De beszéljenek a számok. A mult ban befizettetett a tordai kir. adóhivatal egyenes adóban 9682 frt 19 kr., s igy h ralék e czimen ápr. hó végén 345,820 28 kr; hadmentességi dijban befizett 93 frt 05 kr., hátralék még e czimen 20 frt 58 kr.

Kir. főmérnök Andrásy Nándor jelentésében a megyénk területén átvon állami utak állapotát jónak mondja. E litás mellett a valóság is tanuskodik.

Kir. tanfelügyelő Simó Béla minde előtt előterjeszti a volt aranyosszéki birtokossága elnökségének a közig. biz sághoz intézett azon átiratát, a melyben domásra hozatik, hogy a volt aranyossz közbirtokossági vagyon mult évi jövedel nek fele része (1650 frt) a volt Arany székhez tartozó iskolák fölsegéllésére; — jövedelem másik felerésze pedig a aranyosszéki községeket terhelő megyei vatalok fedezésére forditattik. A mikor előtt 7 évvel a volt Aranyosszék közbir kossága osztatlan vagyonát (a melynek téke 40 ezer frtot meghaladott) egész nevelésügyi czélok elémozditására aján kozta volt, ezt oly kikötés mellett te hogy a vagyon évi jövedelmének fele dig nevelési czélok előmozditására szolg jon; a másik felerésze pedig csak a ne használódnék fel ily czélokra, — a volt aranyosszéki községek megyei talokkal vannak terhelve, mert ez ese ezen másik félrész a megyei rovatalok dezésére szolgálna, mindegyik község r be osztalékul annyi esvén, a mennyi a ség évi földbirtok adója arányának m

Fölébred. Reggel van; nap süt be az ablakon.

„Anyám . . .

Ki van itt? Megdörzsöli álmos szemeit a félkezével. A másikat komoly férfi tartja erősen. Az apja. Néz, néz aztán a gyermek, de nem lát jól. Mit akarnak a rendőrök, mit ir az a bácsi ott, hol este a mamája irt.

„Anyám!

S az a komoly ember, a ki kezét fogja miért csókolja őt. Eresszék! Látni akarja a mamát — hol van? Nem eresztik. Ne kiáltson, kéri a komoly ember, s gyöngéden megcsókolja az arczát. Csititja, könyörög neki, ne sirjon, ne sirjon. . . .

Aztán oda tekint az ajtó mellé a pad lóra, mely szennyes a vértől. Sáppadt és remeg. „Nem akartam, nem akartam“ . . . rebegé a férj. Törvényel kezedben jöttél követelni: ime a szörnyü válasz. Félsz? . .

De hiszen jól van, igazad van, te nem akartad, te nem gondoltad. Ah! félj!

Künn sok ember áll az ajtó előtt. Fejöket csóválják, sajnálkoznak.

Künn hideg ernyős ágyat tesz le két pribék és ottan ráemelnek egy szomoru asszonyt nehéz éjszakánál némább, minden jégnél fagyosabb, tehetetlen lomha semmit. Egy emberi testet a melyből elröppent az élet. . . Tegnap szép asszony volt.

S künn járnak az angyalok . . .

Ronald és Misette.

Delpit után: Ignácz István.

II.

(Folytatás.)

— Ön tréfás ember, öcsém. Köszönetet mondok azért az ön nevelőjének. Igen jó, nagyon szép nevelés. — Sok hasznát fogja venni Londonba. — Ronald ön különcz.

Az ifju összeránczolta szemöldeit.

— Nem szoktam tréfálni, uram, gyülölöm a tréfát. Az a gyöngék és gyávák fegyvere. Komolyan beszélek. Itt van jegyesem, ő lesz az én nőm.

E szavakkal Misettte felé fordult, ki kiváncsian ült egy széken e beszélgetés alatt. Ő nem volt oly nyughatatlan, mint az abbé, sem oly zavart, mint Urigaray asszony.

Nem, ő figyelmesen hallgatott, el volt ragadtatva. Komédiásnő leánya volt, szinészi hajlamait e nem várt jelenet lebilincselte. Hisz Ronald oly szépen, oly méltóságosan viselte magát! Mikor bevégezte beszédét, Misette nyakába ugrott s igy kiáltott:

— Milyen szép dolgok azok, a miket mondottál, kedves Ronaldom!

Thornton a leánykára szegzé átható tekintetét.

— Ah, ez a jegyese? Mondhatom jó izlése van, öcsém! Bizonyára az ön unokahuga lelkiatyám? Vagy talán az ön leánya, asszonyom? folytatá Urigaray asszony felé fordulva.

— Nem, ő az én nagynéném, mondá Misette meggondolatlanul. Az én mamám szinésznő.

Thornton hangosan nevetett. A leendő Hawszkley lady olyan hölgy leánya, a ki mutogatja magát. Ez eredeti, nagyon eredeti! Ronald ismét összehuzza szemöldeit. Nagybátyja pedig gyermekes hangon, minden harag nélkül igy szólt hozzá:

— Ugy tetszik, öcsém, ön egy kissé elsiette a dolgot. Az ön korában még nincs jogokról szó. Én vagyok az ön gyámja. Akár akarja, akár nem, követnie kell: legjobb lesz a botrány elkerülése végett, ha azt jószántából megteszi, s nem kisérti meg az ugy is haszontalan ellenállást. A botrány megvetendő. Szerencsétlen az, a ki a botrányt keresi! mondja a biblia, ámbár ön pápista, ezt tudnia kellene. Ha akarom erőszakkal is el tudom vitetni e házból.

Urigaray asszony lerogyott a sárga kanapéra, éles kiáltást hallatva. Ronald egy szót se szólt. Misettehez ment, a ki karjaiba veté magát.

— Te nem mész el Ronald, ugy e nem mész el? Igérd meg nekem, hogy nem mész el! mondá Misette zokogva.

— Nem, gyermekem, Ronald nem megy el, viszonzá Argainarats abbé. Reám apja bizta, egyedül neki van joga tőlem követelni, ő pedig meghalt, s igy te barátom szabad vagy. Szomoru dolgot játszik ön, Thorneon ur. E városban senki se merné felemelni kezét házam ellen. Kövesse tanácsomat, azt a tanácsot, a mit Ronald adott. Térjen vissza Londonba, ne válassza el azokat, a kik egymást annyira szeretik és az Isten megfogja áldani önt.

— Én megmondtam, a mit mondtam, viszonzá hidegen a pap.

Az idő drága, ha ez a fiatal ember ellenállást tanusit, igénybe veszem a hatóságot. Azt hiszem Francziaországban sincs joguk a gyámgyermekeknek szembeszállani gyámjukkal.

Ronald nem tartotta érdemesnek e beszédre felelni. — Megölelte Misettet, s aztán kezét nyujtva az abbénak igy szólt:

— Elmegyek a csempészekhez. — Ha Thornton urnak tetszik, oda jöhet utánam.

Es Misettet kezén fogva eltávozott, a nélkül hogy bátyjára nézne.

A vihar nöttön-nőtt. A szél tördelte a fák ágait, megrázta az épületeket, s üzte maga előtt a fekete felhőket. A két kis szerelmes gyorsan haladt, már elérte a camboi utat.

Ronaldnak az volt a terve, hogy megnyeri a José pártfogását, s vele elmegy a spanyol határra, hisz az ugy is olyan közel van, nemde?

Ronald cseppet se félt, különben is nyugodt természetü volt.

Ez a gyermek annyira bizott magában, hogy nem tudta elképzelni, mint merészelné valaki felemelni kezét ellene.

— Bátorság, kis Misettem! mondá barátnőjének. Felköltjük Josét, ő elvezet minket Spanyolországba, s ott örökre szabadok leszünk.

— Oh, nem a bátorság hiányzik nálam, felelt őszintén Misette, de nem látok tisztán, s aztán olyan álmos vagyok.

Csend lett. Haladtak tovább. Egyszerre nagyot dördült, a villámok czikáztak, a Pyrenekről hullottak a leszakitott kövek.

— Ronald, Ronald! jöjj ide, kiáltá hirtelen Misette az előlmenő ifju után.

Egy nagy kő esett lábuk elé, s ugyanakkor a hulló jég a lányka homlokát megvérezé.

— Nagy isten! Misette, te megsebesültél.

Ő mosolyogva törülte le a vért, s aztán igy szólt:

— Oh, nem fáj az én homlokom, csak azt akartam mondani, hogy nem tudok tovább menni.

És valóban nem tudott tovább menni a szegény Misette. Két-három lépést még tett, s aztán lerogyott, mint a sebzett őzike. Ronald körül nézett. A felhők egyre tornyosultak, a jeges eső mind jobban zuhogott. Nem gondolkozott sokáig, hanem barátnője felé fordulva igy szólt:

— Öleld át nyakamat, én vinni foglak.

Misette vidáman válaszolt:

— Oh, milyen jó lesz!

Elsimitotta haját arczáról, s átkarolta Ronald nyakát. Az ifju gyorsan haladt, csakhamar fáradtság vett erőt rajta, karjai és térdei zsibbadni kezdtek járása bizonytalan lett. Szeretett volna megállani egy pillanatra, de mert, ki tudja lesz-e aztán ereje folytatni utját. És Misette is aludt csendesen.

(Vége köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

lel. Nem tartom érdektelennek megemliteni azon volt aranyosszéki községeket, a melyek az emlitettem közvagyonnak osztályrészesei voltak; ezek: Ar-Polyán, Ar-Rákos, Alsó és Felső-Szentmihályfalva, Bágyon, Kövend, Csegez, Csákó, Dombro, Harasztos, Hidas, Kercsed, Felvincz, Mohács, Inakfalva, Örményes, Sz.-Földvár, Simvalva, Sz. Kocsárd, Veresmart, Mészkő, Várfalva.

Jelentette kir. tanfelügyelő, hogy a Vajdaszeg, Offenbánya községekben levő zug iskolák működése beszüntettetett. A közig. bizottság a kir. tanfelügyelő előterjesztése alapján a Bágyon közége képviseletének azon határozatát, a melyet a Bágyoni községi iskolának az 1887—8 tanévtől kezdődőleg beszüntetését s e helyett az unitárius és ev. ref. felekezeti iskoláknak az ujból való megnyitását mondja ki — mint a nevelés ügy érdekeivel meg nem egyező határozatot, meg nem erősitette, hanem utasitani határozta a kir. tanfelügyelőt, hogy ezen fontos missió teljesitésére hivatott községi iskola ügyét hozza a rendes kerékvágásba.

Előterjesztette kir. tanfelügyelő az unitáriusok egyházi képviselő tanácsának a megyénk közigazgatási bizottságához intézett átiratát, a melyben felhozatik orvosalandó baj gyanánt, hogy megyénkben az unitárius tanköteles gyermekek közül nagyon sok nem jár iskolába, söt — amint az átirat mondja — e tekintetben a viszony még kedvezőtlenebb a számos állami meg községi iskoláknál, mintsem a felekezeti iskoláknál. Közigazgatási bizottságunk sajnálattal bár, de kénytelen a begyült adatok valóságát elismerni, a menynyiben az e megyében levő 607. unitárius tanköteles gyermek közül csak 300 s egynehány jár iskolába; de kijelenti másfelől a közigazgatási bizottságunk, hogy ezen állapotnak sem ő, sem politikai hatóságai annyira nem okai, mint első sorban azon bármely felekezet előljáróságai, melynek lelkipásztorai nem bandityák a szülőket, hogy gyermekeiket az iskolába adják.

Végül kir. ügyész Lázár Aurél tett előterjesztést a tordai kir. tvszéki fogda állapotáról.

A jelentés szerint a fogdában ápr. hó végével volt elitélt fogoly 25, vizsgálati fogoly 9.

N. A.

Segitség a leégett városoknak.

Három nagy város lett porrá, romokká, Eperjes, Nagy-Károly, Toroczkó. Templomok, iskolák, középületek elhamvadtak, Isten háza, muzsák háza és a szegény ember háza mind egyenlő rom lett.

Isten próbára kivánta tenni a magyar nemzetet. Tud-e önmagán segiteni a vészben?

A nagy kérdésre megadta a választ legelől a koronás király, utánna a nemzetgyülés. Induljon utánuk az egész nemzet!

A képviselők a romok ujra fölépitésére felajánlották egy tömegben egy napi ülés díjukat. Tegyen meg — nem annyit — kevesebbet; de tegye meg azt minden hazafi. Csak egy falatját áldozza fel, csak egy óráját a megszokott élvezetének; s a morsákból felépül a három megsiratott város. Minden lakománkon, melyet ez évben tartani fogunk, legyen az utolsó áldomás e leégett városké, s hagyjuk azt a poharat kiürittetlen, küldjük el az árát a leégett városoknak.

Hazánk iróihoz és müvészeihez intézzük legelőször is e felhivásunkat: adjunk ki egy diszes emléklapot, melyhez minden irója e nemzetnek, minden hirneves müvésze e hazának, fel a legmagassabbakig, kiknek neveit dicsekedve sorozzuk a szellemi harczosok táborához, járuljon egy kézvonással az emlékmühöz; olyan forma legyen ez mint a „Páris-Murcia" volt; magában is nagybecsü ereklye; kétszeresen az, ha három város népének nyomorát letörültük vele. Millió példányban kell ennek elterjedni. Lelkesült honleányok, tevékeny nőegyletek, fő- és alpapság, társulatok ügynökei, könyvárusok és vasuti tisztviselők, casinók, tüzoltó társulatok, torna és dalegyletek vegyék át az elárusitás feladatát; nyomdáink versenyezzenek a diszes és legolcsóbb kiállitásban: a begyülendő pénzeket kezelje egy kiváló hazai pénzintézet dijtalanul: minden fillére a befolyandó áldozat összegnek a romok felépitésére legyen forditva.

Irótársaink küldjék az ezen emlékműbe szánt járulékaikat Jókai Mórhoz, müvész társaink Roskovics Ignáczhoz e folyó május hó 20-ikáig. Csak „egy napi" munkát kérünk s ahhoz nem kell hosszu határidő; perez adja a lelkesedést.

A rombadőlt három magyar várost a nemzet önmagától támadt részvétének kell ujra felemelni.

Emléklapunk czime legyen, a mit a szükségben szoktunk önkényt kiáltani:

„Segitség."

Budapesten, 1887. május 11-én.

Roskovits Ignácz s. k. *Jókai Mór* s. k.

A „Segitség" emléklap szerkesztői.

Vágó Pál s. k. *Zala György* s. k.

m. bizottsági tagok.

Tanügy.

A kolozsvári ev. ref. kollegium nyilvános köz- és magánvizsgálatainak rendje az 1886—87. iskolai év végén. A). Közvizsgálatok. Május 14-én szombaton d. e. 8—12 óráig VIII. g. o. Magyarország történelme és egyháztörténelemből.

Május 16-án hétfőn d. e. 8—12 óráig VIII. g. o. görög és latin nyelvből. Délután 3—6 óráig VIII. g. o. philosophia propedentikából.

Május 17-én kedden d. e. 8—11 óráig VIII. g. o. természettanból. Délután 3—6 óráig VIII. g. o. német irodalomtörténetből.

Május 18 án szerdán d. e. 8—11 óráig VIII. g. o. magyar irodalomtörténetből. Délután 3—6 óráig VIII. g. o. mennyiségtanból. (Folyt. köv.)

A szerencsétlenek rovata.

Adományok.

A toroczkói tüzkárosultak részére adakoztak:

Székely János urtól D.-Sz.-Mártonból ujból 4 frt 22 krt vettünk, mely összeghez hozzá járultak:

A deésfalviak	2 frt 72 kr.
Nagy Pál	1 frt — kr.
Szabó Sándor	— frt 50 kr.
Összesen:	4 frt 22 kr.

*

Derzsi Domokos ur Gagyról	2 frt — kr.
Gálfalvi János	1 frt — kr.
Ürmössy Lajos ur Kolozsvárról	2 frt — kr.
Kun Sándor ur Kolozsvárról	1 frt — kr.
Kovács Károly ur Kolozsvárról	— frt 50 kr.
Összesen:	6 frt 50 kr.

*

A tüzvész által oly erősen sulytott toroczkóiak iségét némileg enyhitendő f. év máj. hava 8-án a sztojkai fürdőben röktönözve rendezett táncz mulatságot tartatott, mely alkalommal 24 frt gyült be.

Ez összeghez hozzájárultak:

Voith Irma, Bárdy Károlyné, Biró Judit, Vékony Ferencz, Pap Agoston, Kummerländer József, Moldován és Urai, Szász Dániel, Técsy Kámán, Mánász Venczel, a m. láposi segély egylet 1—1 frttal; Moldován József, Perlen M. 60—60 kral; Biró Sándor, Mihálka Gyula, Schillinger Károly, Pápai István, Jánosi Gerő, Beregszászy Ferencz, Brencz Lajos és Rezső, Besenszky János, Maskán György, Miklós Albert, Rácz Lőrincz, Gajzágó Vilmos, Magyarosi János, Schmid Adolf, Brencz Zsiga, Lébedy János, dr. Bihary Gyula, Bisztray Károly, Mátyás Anna, Csizér Mihály, Muszte László 50—50 krral; Bittner Gyula 40 krral; Séra Györgyné, Kerekes Dániel, Lovász János, Pollák Károly, Szeremley Eszter, Hausman Albert, Sámuel Ignátz, Vigder és Mendel 20—20 krral; Fuchs Jakab, Sretere Eduárd, Fürst Sámuel 10—10 krral.

Összesen:	24 frt — kr.

*

Ehhez adva a tegnap kimutatott	356 frt 61 kr.
Együtt:	391 frt 33 kr.

*

A toroczkói tüzkárosultak felsegéllésére Budapest főváros tanácsa **ezer forint** segélyösszeget szavazott meg.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 13.

— **„Király képe".** Kőváry Endre kolozsvári festőművész — mint levelezőnk irja — Torda-Aranyosmegye közgyülési terme számára ujra egy szép képet festett: a király képét. A király magyar tábornoki ruhában s életnagyságban van lefestve. egyik kezével a királyi pálczát fogva, a mely egy szép kivitelü szőnyneggel fedett asztalkán nyugszik a magyar korona az aranyalma s a királyi kard mellett; a másik kezével pedig Szent-István palástja egyik szárnyát tartva. A müvészi kivitelü „király képe" Kőváry Endre festő müvész egyik remeke, a mely azt bizonyitja, hogy az arczkép festészet terén Kőváry valódi hivatott munkás. S ha az idegen contár festészek — a kik fuser munkáért dus jutalmat szoktak kikötni — pártfogásban részesülnek, mert talán az idegen munkás behizelgő föllépésével inkább megtudja nyerni a közönség bizalmát: szabadjon nekem Kővári Endre hazai festőnket méltónak kinyilvánitanom arra, hogy őtet is a nagy közönség szerény mütermében mentől gyakrabban megkeresse. — Ez a nyilatkozat élénk viszhangja Torda-Aranyosmegye közönsége elismerésének azért a két képért (a király és br. Kemény György volt főispán arczképe) a melyet megyénk közgyülési terme diszéül festett. — n.

— **Debreczenben** a jogakadémia ifjusága a magyar nyelvü tiszti vizsga tárgyában tegnap délután gyülést tartva, a képviselőház elé terjesztendő kérvényük benyujtására Thaly Kálmán ottani képviselőt kérték fel.

— **Albrecht főherczeg** — mint dévai levelezőnk irja — f. hó 12 én délelőtt 11 órakor érkezett Aradról Dévára a rendes személyvonaton. Bár mindennemü hivatalos fogadtatás el volt tiltva, az indóháznál mégis az összes hatóságok képviselői megjelentek, élükön a megye főispánjával, ki rövid, de velős, szép beszéddel üdvözölte a vonatról lelépett főherczeget. A főispán magyar üdvözletére a főherczeg is magyarul válaszolt, balkezét arczára tevén, a következő szavakkal: „A foga nagyon fáj, nem tud beszélni." Ezután a hatóságok fejei lőnek ő Fenségének bemutatva, kikkel németül váltott nehány szót. Az indóházból szállására hajtatott, hol rövid ebéd után, az utazás fáradalmait kipihenendő, lakszobájába vonult. Kiséretében vannak: Beck altábornagy, vezérkari főnök, báró Spinette és Fiedler ezredesek, továbbá Fischer őrnagy, szárnysegéd és dr. Hübl ezredorvos, kik ebédjöket hamarosan elköltve, délután 1 órakor, a terepviszonyok tanulmányozása végett Piskibe rándultak. A főherczeg 13-án déltájban fog Dévaról Szászvárosra utazni.

— **Brassóban** az ottani magyar „Dalegylet" szombaton f. hó 7-én tartotta meg ez évi első dalestélyét. A nyolcz számu müsorból 5 kart énekelt az egylet és pedig 3 férfi és 2 négyes kart, melyeket különböző érdeklődéssel és feszült figyelemmel hallgatott végig az egybegyült szép számu közönség. Közreműködtek még Hartl Julia k. a. hegedü, Bournáz Ernő fuvolajátékkal. Az estély fénypontját Girsik Gyula ur tenor szólója képezte, ki Werner bucsudalát énekelte a „Säkingeni trombitás" cz. dalműből. A müsort kedélyes tánczmulatság követte.

— **Iskolai használatra** ajánlotta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, a Székely Dénes és Szabó Gyula székely-udvarhelyi lakosok által térképek kifeszitésére és felakasztására szerkesztett és gyártott térképcsiptető léczeket, miután a tanszermuzeum állandó biráló-bizottságának birálati véleménye azokat iskolai használatra alkalmasaknak találta.

— **Halálozás.** Székelyudvarhelyt Gönczy Lajos ref. collegiumi tanárt és nejét érzékeny veszteség érte. Etelke 3 éves kis leánykája, a család szemefénye f. hó 10-én örökre lehunyta szemeit. Az egész város osztozik a részvétben.

— **Brassói hirek.** *Az iparos tanulók* iskolájának záró vizsgáit f. hó 9—15-ig tartják meg. — *A magyar óvodákban* eddig 129 gyermek iratkozott be, — tekintve e nagy számot Bolonya-külvárosban is szándékoznak egy uj óvodát megnyitni. — *A magyar kasino* táviratilag fejezte ki legmélyebb részvétét gr. Bethlen András főispánt ért családi gyász miatt. — *Dancz szintársulata* kedden operai előadást produkált a „Büvös vadász"-szal, de csak kisérletnek bizonyult, a mennyiben a tagok közül kettő állta meg — helyét. — *Az összes állami* iskolák az idén egyszerre tartják majálisokat s az ifjuság már is versenyezve készül rá. — *A kereskedelmi és iparegyesület* választmánya szerdán délután ülést tartott. Fontos tárgya volt a „hus-kérdés Brassóban." — *A tüzoltó-egylet* f. hó 9-én tartott gyülésében ujabb reformok létesitését vette tárgyalás alá s több szükséges intézkedést tett a netaláni tüzvészek esetére.

— Apróság. A. ur: „Biztositom önt, hogy az összes socialis nyomoruságok oka az átkozott tőke!" B. ur: „Ugyan kérem, ne beszéljen olyan okokról, melyeket egyáltalában nem ismer" . . .

— **A Budapesten** alakitandó magyar fegyvergyárról ezeket olvassuk a lapokban: Magyar fegyvergyár alapitása végett nehány nap mulva szerződés fog köttetni a Nordenfeldt-czég és a magyar kormány közt. A gyár Budapesten fog épülni, a befektetendő tőke 4 millió a melyből 1 millió azonnal befizetendő. A kezességet vállalja az Unió-bank. A kormány ingyen ad telket, adómentességet engedélyez 15 évre s vámmentességet a fölszereléshez szükséges külföldi gépekre. Két év alatt 400,000 lőfegyvert szállit a gyár. Magyarországon rég sürgetnek honi fegyvérgyárt, minthogy eddig a felszerelés egészen Ausztriában készül. Nem is nagyon szivesen nézik Ausztriában ama szerződés létrejöttét, mely a magyar iparnál ujabb lendületet igér.

— **Leégett gyárváros** Newyorkból táviratozzák: Lebanon város Newhamshire államban leégett. Egy kis gyár kivételével mind a nyolczvan gyár a lángok martaléka lett. Közel száz család hajléktalan. A kárt milliókra teszik. Mintegy 1000 munkás vesztette kenyerét.

— **Kis hirek.** A kutba esett Szegeden Tanács Imréné 1 és fél éves András nevü fiacskája, anyja gondtalansága miatt. Az anyát vád alá helyezték. — Szegeden egy Mária-Nostrából elszökött nő rabofogott el a rendőrség. — Lissabonban Ferreira képviselő a napokban arczul ütötte Vegiovano tengerészeti minisztert. A képviselőt fogházba tették egyelőre — A nihilistáknak kegyelmet szándékszik adni a czár s kijelentette, hogy e hó 18 án mint a trónörökös születése napján a halálos itéleteket kényszermunkákra fogja változtatni. — Leibachból sürgönyzik, hogy a steini álllami löporgyár lángban áll. — Öngyilkos lett a fővárosban Reiner Rezső gabona ügynök és Győrön Simonyi Gyula 26 éves gazdatiszt. — A bécsi egyetemi tüntetések, daczára a szigoru rektori tilalomnak egyre ismétlődnek. A tanács fegyelmi vizsgálatot tart a hallgatók ellen. — Mohácson a temetőben levő kápolnát a mult éjjel ismeretlen tettesek feltörték és az értékes tárgyakat elrabolták. — Császárfalván e hó 7-ikén két munkást a villám lesujtott. — A bucharai emir összeesküvés miatt miniszereit — kettő kivételével lefejeztette. — Két érdekes ereklye került a muzeum tulajdonába, Nagy Sándor, Aradon vértanu halált szenvedett honvéd tábornoktól, ugy m. egy tábori látcső és egy térkép, melyeket a táborok használt a forradalom alatti harczokban. — Bengáliában a mult évben 11823 egyént öltek meg a vadállatok és mérges kigyók.

VÁROSI HIREK.

— **A városi bizottság** szakosztályai tegnap ismét tárgyalták a *vashid* kérdését s elfogadták a tanacs abbeli javaslatát, hogy a hid kiépitésére még szükséges 57 ezer forintból 10 ezer a város értékpapirjaiból, 47 ezer frt pedig a tisztviselői nyugdijalapból, az utóbi 6 százalékos kamatra, 10 évi visszafizetés mellett vétessék kölcsön s a tanács hatalmaztassék föl, — hogy miniszteri jóváhagyás után a hidépitésre a pályázatot *azonnal* hirdesse ki. A *Nagyutcza* rossz szekérutjára vonatkozólag szakosztályok azt ajánlják, hogy az ut ne készittessék gránitkoczkával egeszen ujból, mert az 40 ezer forintba kerülne s addig nem is lehetne végrehajtani, mig az uj vashid el nem készül — miután az egész utcza niveuja az uj hidtól függ, — hanem 2500—3000 forinttal — javittassék ki a jelenlegi kövezet felhasználása mellett. Különben a kijavitás módja feletti véleményezés végett az ügy áttétetett a közmunkabizottsághoz. — A városi *nagymalomra* nézve a szakosztályok ajánlják, hogy Vécsei S. társa kérelme utasittassék ugyan el, de a malomnak *mümalommá* való átalakitása és jövő bérbeadása iránt küldessék ki javaslattételre egy szakbizottság. A nagyutczai uj izraelita templom számára 1000 frton eladott telekre nézve ajánlják szakosztályok, hogy a város e vételárt, tekintettel a hitközség szük vagyoni helyzetére és a kulturalis czélra, *engedje* el.

— **Kossuth induló.** Guczi József kolozsvári ismert népzenész uj Kossuth indulótszerzett, s azt Kossuthnak ajánlva a münek diszpéldányát ma küldötte el a nagy hazafinak.

— **Athleták viadala.** A klub pártoló tagjainak a belépő jegyek megküldettek. A kik véletlenül még nem kaptak, valamint a müködő tagok is sziveskedjenek jegyeik iránt a klub pénztárnokához Illing Sándorhoz, Hidutcza 4. sz. emelet, fordulni. A viadal, ha az esős idő meg nem akadályozza, vasárnap megtartatik. Kedvezőtlen idő esetén az elnapolásról vasárnap falragaszok fogják a közönséget tájékoztatni.

— **Egy ifju halálát** jelenti a központi egyetemi épületről lengő gyászlobogó. *Beer* Károly II-od éves joghallgató hunyt el 19 éves korában tegnap reggel a Karolina korházban. Az elhalt már évek óta szivbajban szenvedett, mely az utóbbi napokban rohamosan támadta meg s vitte a sirba. Atyja *Beer* Károly szászvárosi előkelő kereskedő ma ideérkezett fia temetésére, mely ma d. u. 6 órakor lesz. Az egyetemi ifjuság koszorut tesz ravatalára, s testületileg kiséri utolsó utjára szeretett kollegáját.

— **Közgyülés.** Az érdeklődőket ismételten figyelmeztetjük, hogy az erd. gazd. egylet állatkiállitási szakosztálya vasárnap május hó 15-én délután 3 órakor tartja meg közgyülését az egylet hivatalos helyiségében.

— **A nyomorultak.** Hugó Victor csodálatos képzelő tehetséggel rendelkező hatalmas szellem volt, de ha a györgyfalvi uttól balra felmenő két sikátorban tanulmány utat tett volna, huszonkilencz kiadást ért hires regényét az itt beszerzett adatokkal is megbővithette volna. E két sikátorban t. policzia, lehetetlen állapotok uralkodnak. Uralkodik a nyomor sulyos erővel, mely földre nyomja az ott tengődő emberi bogarakat. A nyár pedig gyorsan közelit. Isten őrizz mindenféle ragálytól, de ha esetleg meglátogat valamely ragályos vészszel az Ur, e sikátorok kiinduló pontjai lesznek mindenféle betegségnek. Ki kellene telepiteni földalatti vaczkaikból azokat a lélegző valakiket, s alapos tisztitás alá venni a vaczkokat mind, melyek most telve vannak leirhatatlan minden egyébbel. Ha megsuhogtatja majd szárnyait a fekete madár, hiába sopánkodunk az elmulasztott idő után, melyben a veszedelemnek idejekorán lehetett volna elejét venni.

— **A középiskolai tanári** vizsgák f. hó 9-én vették kezdetüket egyetemünken dr. *Felméri* Lajos elnöklete alatt s junius hó 19 ig bezárólag fognak tartatni.

— **Zárünnepély.** A kolozsvári ev. ref. kollégiumban 1887. május 15-én d. e. fél 11 órakor zene-ének próba és önképzőköri zárünnepély tartatik a következő müsorozattal: 1. Vizözön. Donzietti. Előadja az ifj. zenekar. 2. Magyar népdalok. Zimaitól, Előadja az ifj. énekkar. 3. Szavalat. Hegyi József által, 4. Schatz walzer. Strauss J. Előadja a zenekar. 5. Polka. Suck Györgytől. Előadja a kollegiumi vegyes kar. 6. Titkári jelentés az önképzőkör ez évi müködéséről. 7, Népdal egyveleg. Egressi Béni. Előadja az ifj. énekkar. 8. Szavalat. Vitályos Ákos által. 9. Jogász csárdás. Előadja az ifj. zenekar.

— **Egy inditvány.** Esős időben nem lehet kimozdulni a nyári szinkörből. Az erkély künn nagyon szük arra, hogy bár ötven ember kényelmesen elférjen ott. Inditványozzuk tehát, hogy a kijárat fölé kuzasson a konzorczium négyes directoriuma egy ponyvát. A szinház szertárában bizonyosan van ilyen ponyva, pénzbe tehát nem kerül a beszerzése, s esős időben igen jó szolgálatokat tesz pld. annak a férfi közönségnek, mely friss levegőt akar szivni felvonásközben, s egy szivart elszivni a szabad levegőn.

MÜVÉSZET.

* **Nemzeti szinház.** Az este *„Egy huszárkáplár Bécsben"* czimü énekes vigjáték sok ügyes bohókás jelenetein mulatott a szinkörbe gyült közönség, mely a tágas helyiséget felerészében töltötte be. A darabot, mely a bécsi közönség számára van irva, s Bécsben pár évig valóságos kassza darab volt, a lehető legjobbb előadásban mutatta be a társulat, mely, mióta nem a Sándor József titkár dirigálása szerint csinálja a dolgait, állandóan jó előadásokat produkál, melyek a szinházbajáró közönség részéről a legteljesebb pártfogásra méltán volnának érdemesek. Az este valamennyi szereplő egyenlően jól müködött közre az előadás sikerére, s különösen *Megyeri* Dezső valóságos tapsvihart keltett pompás couplettjeivel, melyeket legalább is tizszer megismételtetett a közönség. *Szentgyörgyi, Rónaszékiné, Gerő* Lina, *Havasi, Váradi* Miklós egyformán jó alakitásokat mutattak be.

* **Szintársulatunk** vezetőbizottsága ma délelőtt egy folyamodványt adott be a városi tanácshoz, melyben arra kéri a tanácsot és a városi bizottságot, hogy azt az 1000 frtot, melyet a város eddigelé mindig tüzifára, a jelen évtől kezdve pedig a szinházi alap gyarapitására szavazott meg, ezuttal tekintve a társulat szorongatott helyzetét, ennek a segélyezésére engedje át. A tanács a folyamodványt meleg pártolás kiséretében már hétfőn a pénzügyi szakosztály elé és jövő pénteken a közgyülés elé terjeszti. Azt a lelketlen és megfoghatatlan eljárást tekintve, hogy a kormány a társulatot ugyszólva kenyér nélkül szélnek bocsátotta és tekintve, hogy a városi szubvenczió eddigelé mindig a folyó deficzit fődözésére (vagy is tüzifára) adatott, mi egy pillanatig sem kétkedünk, hogy a városi bizottság habozás nélkül teljesitni fogja a szinészeink kérelmét.

* **A Dorn-féle német szintársulat** e hó 20-án végzi be előadásait N. Szebenben, mely igen jó pártfogásban részesitette a társulatot. Morisson ur vendégjátékai iránt mindvégig nagy érdeklődés nyilvánult. A jeles szinész Szebenből, vendégszerepléseit befejezendő, Brassóba utazik, hol érdeklődéssel várják fellépéseit.

* **A Falu rossza az operaházban** Odry Lehel és Szohner Antal, az irók és müvészek társaságának igazgatója, a tüzkárosultak fölsegélyezése czeljából rendezendő jótékonyczélu előadás tartása végett, szerdán értekezletet hivtak össze az irók és müvészek társaságának helyiségébe. A jelenvoltak egyhangulag elfogadták *Gyenes* László azon inditványát, hogy Odry Lehel, továbbá a nemzeti és népszinház elsőrangu tagjainak közreműködésével adassék elő az operahazban a *Falu rossza.*

— **Nyilvános elismerés.** Bár tudjuk, hogy az „Első magyar általános biztozitó társaság" a reklamot nem hajhássza, mert szelidsége s pontos fizetése a nagy közönség előtt eléggé ismeretes, mégis kötelességünknek tartjuk nyilvánosságra hozni, hogy nevezett társaság a toroczkói tüzvész alkalmával esett káraink azonnal és minden levonás nélkül kifizette. Midőn ezt nyilvánossá tesszük, bátrak vagyunk a nagy közönségnek ajánlani, hogy biztositásait a jó hirnévnek örvendő Első magyar általános biztositó társaságnál eszközölje. Toroczkó, 1887. május 8-án. Kriza Andor, Gál Miklós lelkész.

KÖZGAZDASÁG.

Hetivásár.

Kolozsvár, május 12.

A tegnapi hetivásár nem mutatott olyan nagy élénkséget, mint a multkori, mit talán a beállott esőzésnek lehet tulajdonitani. A gabonapiacz is csak gyéren látogatott volt s inkább a kinálatra szoritkozott. Jobb keresetnek a tavaszi áruczikkek örvendettek.

Gabonanemüek közül eladatott 50 m. mázsa buza, 100 mmázsa rozs, 100 mm. kukuricza és 50 mm. zab, a mi az előző vásár eladott arányához képest csökkenést mutat. A piacziárak alig mutattak némi csekély árhullámzást s a következőleg állotak: Gabonanemüek. Hectoliterenként: Buza legj. minőségü 8 frt 50 kr, közepes 7 frt 60 kr. Rozs legjobb minőségü 5 frt 60, közepes 4 frt 80 kr. Zab legj. 4.60, köz. 4.10. Burgonya 3.50. Legfinomabb kîrály liszt 17.25. Extra montliszt 16.75. Montliszt 15.75. Zsemlyeliszt 15.25. Kenyérliszt finom 14. 75, középfinom 13 frt, barna kenyérliszt 12 frt. Dercze 4 frt 20 kr. Korpa 3.50. Kukoriczaliszt 7.50. Kásák kilogrammonként: Rizskása 20 kr. Gyöngykása 18 kr. Köleskása 17 kr. Zsemlekása 16 kr. Czukor 42 kr. Szinméz 70 kr. Liter paszuly 18 kr. Aszalt szilva és vegyes gyümölcs 20 kr. Marhahus klgr. 38 kr. Sertéshus 44 kr. Szalonna friss 76 kr, szalonna ó 60 kr. Füstölt hus 60 krajczár. Páczolt hus 80 kr. Irósvaj klgr. 1.20 kr. Szürt vaj 1.20 kr. Tömlőtúró 70 kr. Turó 56 kr. Szürt viasz 2 frt. Sajt 45 kr. Liter bivaltej 24 kr. Tehéntej 12 kr. Köbméter széna 4 frt. Szalma 2.40 kr. Bükkfa 3 frt. Tölgyfa 2 frt 50 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 10—887. 374. (1—2)

Árverezési hirdetmény.

Alólirt birói kiküldött ezennel közhirré teszem, hogy a Kecskeméti József helybeli vegyes kereskedő csődtömegéhez tartozó áruczikkek, üzletberendezési és fölszerelési tárgyak, valamint a künn levő követeléseknek nyilvános árverezés utján leendő eladatását a kolozsvári kir. Törvényszék, mint csődbiróság 3119—1887. szám alatt kelt végzésével elrendelvén, az árverezés foganatositásának megkezdése és keresztülvitele határidejéül **folyó évi május hó 16-ika és következő napjait** tüztem ki. — Az árverezés folyó hó 16-án reggel 9 órakor veszi kezdetét s közelebbi feltételei alólirott kir. közjegyző irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Kolozsvártt, 1887. május hó 13.

DORGÓ ALBERT,
kir. közjegyző.

Sz 573—887. 369. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Reményik L. és Fiai kereskedő cég végrehajtatónak Gyöffi András és Benkö Szász József végrehajtást szenvedők elleni 152 frt 8 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék székhelyén levő Kolozsvár város 848. sz. tjkvben 4443. helyr. sz. a. foglalt egész ingatlanra 183 frt, a kolozsvári 2622. sz. tjkönyvben 4471. helyr. sz. alatti ingatlanra 224 frtban és 8422. helyr. sz. alatti ingatlanra 24 frtban, végül a kolozsvári 2299. sz. tlkjvben 8429. helyr. sz. alatti ingatlanra 44 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árakban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi julius hó 5-ik napján d. e. 10 órakor** ezen kir. törvényszéknél a 14-ik sz. szobában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak, külön, egyenként.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok fentirt becsárainak 10%-át, vagyis 18 frt 30 krt, 22 frt 40 krt, 2 frt 40 krt és 4 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tlkvi hatóságnak 1887. évi február hó 2-án tartott üléséből.

BIRÓ PÁL
elnök.
ROTÁRIDESZ MIHÁLY.
jegyző.

Sz. 246—887. 366. (1—1)
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi zálogkölcsön intézet végrehajtatónak, karácsonfalvi Barabás Áron végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az oklándi kir. jbiróság területén levő Karácsonfalva községében és határán fekvő, a karácsonfalvi 352. sz. tjkvben A † alatt foglalt s Barabás Áron tulajdonául bejegyzett 629. 630., 631., 632. és 636. hr. számu ingatlanaira az árverést 487 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1887. évi julius hó 13-ik napján d. e. 10 órakor** az oklándi kir. jbiróság tlkvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A hom.-oklándi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóságtól, 1887. évi január hó 27-ik napján.

SÁNDOR ALBERT,
kir. aljbiró.

Sz. 6776—886. 365. (1—1)
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Amberboly Miklós végrehajtatónak Viski Károlyné szül. Kobori Katalin végrehajtást szenvedő elleni 847 frt 28 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (a tordai kir. jbiróság) területén levő Torda város határán fekvő, a tordai 1380. sz. tjkvben A † 1—14. rsz alatt felvett birtokból Viski Károlynét, mint Viski Károly jogutódát megillető egyharmad rész tulajdonjárandóságra az árverést 680 frt 68 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi junius hó 25-ik napján d. e. 9 órakor** ezen tlkvi hatóság helyiség ben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 68 frt 6 krt o. é. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleg s elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A tordai kir. tlkvi hatóságnak 1887. évi február hó 15-én tartott üléséből.

DAMOKOS,
elnök.

CSEGEZY,
jegyző

Sz. 5791—887. 238. (3—3)

Árlejtési hirdetés.

A b.-hunyad-h.-almási uton hat áteresz előirányzott ára 1965 frt 7 kr. és Kolozsvár-zilahi ut vaskapui szakaszán három áteresz, előirányozva 938 frt 69 krral

f. hó 17-én délelőtt 10 órakor

a megye házánál tartandó versenytárgyalás utján a legjutányosabb ajánlattevőnek fog kiépitésre kiadatni.

Vállalkozni szándékozók felkéretnek, hogy az előirányzott ártól számitott 5% bánatpénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlataikat az irt időre hozzám adják be.

A terv, költségvetés és feltételek az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1887. május hó 4-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

Sz. 1434—887. 358. (3—3)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye b.-hunyadi járásában **Csucsa székhelylyel** rendszeresitett

körorvosi állomásra

az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. § alapján ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állás **600 frt fizetés, 150 frt uti átalány, 100 frt lakpénz** és a szabályrendeletileg megállapitott **látogatási dijakkal** van javadalmazva.

Megjegyeztetik azonban, hogy a fenn emlitett fizetésben benne foglaltatik azon 300 frt összeg is, melylyel a Glasner és Eibenschütz-féle kis- nagy-sebesi gránitkőbánya cég járul évenként a körorvosi fizetéshez, s a melyért a körorvos a nevezett kőbánya telepen a szükséges gyógykezelést külön dijazás nélkül köteles teljesiteni.

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy fennirt körorvosi állomás elnyerhetéséhez szükséges orvostudori oklevéllel, valamint az oláh nyelvben való jártasságukat igazoló bizonyitvánnyal felszerelt folyamodványaikat **folyó hó 25-éig** alólirt főszolgabiróhoz adják be.

A választás **folyó hó 26-án** fog Csucsa községben megejtetni. — B.-hunyadi járás főszolgabirótól.

B-Hunyadon, 1887. május 7-én.

Kertész Samu,
főszolgabiró.

MESKÓ L.
belmagyar-utczai üzlete
feloszlatás következtében
teljesen elárusittatik.
VÉGKIÁRUSITÁS.
KAPHATÓK:
női- és férfi gyapju szövetek, vásznak zefirek,
cretonok, kanavaszok stb.
Czipők és mindennemü rövid-
áru czikkek
gyári áron alól.
367. (3—3)

Huzás már a jövő hónapban
KINCSEM sorsjegy á 1 ft. 11 sorsjegy csak 10 ft.
(5—x)
Főnyeremény készpénzben
50.000 ft.
10.000 ft. 5000 ft. 20% levon. 4875 pénznyeremény
Kincsem-Sorsjegyek kaphatók
a magy. lovaregylet sorsjegy-irodájában: Budapesten, váci-utca 6. sz.

A magas belügyminiszterium által engedélyezett
KOLOZSVÁRI
MAGÁN-GYÓGYINTÉZET.

Kolozsvártt már régen érezhető volt egy oly gyógyintézet hiánya, mely főleg a vidéki előkelőbb s vagyonosabb betegeknek, a szakszerü és pontos ápolás feltételei mellett, kényelmi igényeit is kielégiteni tudja. Még érezhetőbbé vált e hiány egyetemünk felállitása óta. Ugyanis napról-napra fokozottabb mérvben tapasztalható, miszerint egyetemünk jeles orvostanárait a messze vidékekről is mind számosabban keresik fel az orvosi tanácsra és gyógykezelésre szorult betegek. Hogy pedig az ily betegeknek már csak elhelyezése is, de még inkább szakszerü és pontos ápolása — alkalmas gyógyintézet hiányában — mily nehézségekbe ütközik, köztudomásu dolog.

Ez okból határoztam el magamat egy ily gyógyintézet felállitására és ezt a **Szentegyház-utcza 14. sz. a. házban, mai napon meg is nyitottam.**

Az intézeti épület, mely szép tágas udvarral és kerttel is, kiválóan megfelel a czélnak.

A belső berendezésnél, melyet **DUCHONY JÁNOS** elismert jó hirnevü kolozsvári kárpitos és butorraktáros kiváló izléssel és csinnal eszközölt, arra törekedtem, hogy **ugy az egészségtani követelmények, mint a kényelmi igények teljesen kielégittessenek.**

A betegek szórakoztatása czéljából több mint 100 darabból álló — magyar, német, franczia és olasz nyelvü — könyvtár, valamint helybeli és budapesti hirlapok állanak rendelkezésre.

Az étkeket **NAGY GÁBOR** helybeli első rangu restaurateur szállitja.

A specialiter szakszerü gyógykezelés eszközölhetése czéljából az **intézeti betegek kezelő orvosaikat szabad tetszésök szerint választják** és ez iránt — kivánatra — alólirt igazgató készséggel ad felvilágositást és tanácsot.

Az ápolási teendőket egyetemi tankórodákon éveken át begyakorolt egyének végzik.

Az intézet oly módon van berendezve, hogy egészen külön szobák mellett olyanok is vannak, melyekben 2—3 beteg is elhelyezhető.

A betegek az intézetben lakás-, élelmezés-, gyógyápolás-, szobavilágitás-, szolgálat-, ágy- és fehérnemük-, valamint mindennemü szobabutorokkal és kellékekkel elláttatnak.

Bővebb felvilágositást, levél vagy szóbeli uton, alólirt igazgató ad.

Kolozsvártt, 1887. május hó 10-én.

Dr. S. Pataky Leo,
gyógyintézeti igazgató-tulajdonos, volt egyetemi tanársegéd, specialis bőrgyógyász és syphilisdolagus.

363. (4—x)

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, bel-közép utcza 33. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.